No. 52. **1816.**

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 28 DECEMBER.

[illegible] EN der Stad BREDA, gezien hebbende [illegible] tot de Col[illegible] vinden zich daar door in de aangename gelegenheid, bij dezen bekend te maken, dat die Collecte heeft opgebragt, de aanzienelijke somme van f 1284: 15: 2. En maken daar van tevens gebruik, om openlijk hulde te doen, aan de liefdadigheid die de Ingezetenen dezer Stad steeds gekenschetst heeft, en waarvan alle de klassen, en genoegzaam alle de Inwoners, op eene ondubbelzinnige wijze, alsnu vernieuwde blijken gegeven hebben, om elk na zijn vermogen en omstandigheden, het hunne toe te brengen ter vervulling der weldadige oogmerken van het Gouvernement, en om de Stedelijke Regering in staat te stellen, van op eene doelmatige wijze, het lot der ongelukkigen en hulpbehoevenden bij de tegenwoordige duurte van Levensmiddelen te verzachten.

Gedaan ten Stadhuize van Breda, den 27 December 1816.

S. B. JANTZON VAN NIEUWLAND, vt.

Ter ordonnantie van dezelven, de Secretaris der Stad,

OUKOOP.

'S HERTOGENBOSCH den 26 December.

Extract uit het Register der Besluiten van het Gouvernement der Provincie Noord-Braband.

De Gouverneur der Provincie Noord-Braband, gezien hebbende de Staten door de Burgemeesters aan hem ingezonden van de Levensmiddelen, Fourage en Brandstoffen, welke op de onderscheidene Markten dezer Provincie, gedurende de maand November jl., zijn verkocht.

B E S L U I T.

Art. 1.

De Middelprijzen der hierna genoemde Objecten, gedurende de maand November jl., worden bepaald als volgt, te weten:

Tarwe	f 540	11	14	
Rogge	336	3	3	
Garst	236	15	1	
Boekweit	236	17	6	per Amst. Last.
Haver	199	9	10	
Witte Boonen	938	0	0	
Groene Erwten	[illegible]	0	0	
Grauwe Erwten	920	0	0	
Tarwe Meel	0	5	9	
Rogge Meel	0	3	15	
Boter	0	7	14	per Amst. Pond.
Noordhollandsche Kaas	0	4	15	
Stolksche Kaas	0	4	6	
Leidsche Kaas	0	3	11	
Aardappelen	5	9	12	per Amst. Ton.
Tarwe Brood	0	3	11	
Rogge Brood	0	1	8	
Rundvleesch	0	3	10	per Amst. Pond.
Kalfsvleesch	0	4	7	
Schapenvleesch	0	4	2	
Lamsvleesch	0	4	13	
Varkensvleesch	0	5	2	
Moutwijn	19	5	0	per Anker van 16 Stoop Amst
Genever	[illegible]	17	0	
Hooi	2	2	5	per 100 ponden Amst. Gewigt.
Stroo	1	4	5	
Eikenhout	7	0	0	
Ypenhout	7	0	0	
Elsenhout	7	5	0	per Vadem van 6 voeten Amst.
Essenhout	7	5	0	
Beukenhout	7	0	0	
Steenkolen	36	12	0	p. Hoed v. 1000 p. Amst. Gewigt
Turf	0	17	8	per Amst. Ton.

'sHertogenbosch, den 19 December 1816.

De Gouverneur voornoemd,

G. G. HULTMAN.

Accordeert met voorz. Register,

De Griffier,

F. J. VERHEYEN.

F R A N K R I J K.

PARIJS den 20 December. Men doet naauwkeurig onderzoek naar eenige daders van eene kerkdieverij, gepleegd in den nacht van den 16den tot den 17den, op het kerkhof van den priester Lachaise. Verschillende koperen en marmeren stenden zijn weggeroofd, of door de misdadigers vernield. Het graf van Ravrio, beladen met vergulde bronzen beelden, heeft door hunne hebzucht in het bijzonder geleden. Het beloop der schaden wordt op meer dan 200 louisen geschat.

— Onlangs is er een nieuw werkje van den heer Chateaubriand, of liever eene verzameling van zijne politieke geschriften, met een voorrede en gevolgd van een postscriptum, in het licht gekomen.

Men meldt van Guadeloupe, dat de gouverneur bevolen heeft alle publieke en bijzondere huizen, waar men hazard speelt, te sluiten, zijnde de straffen voor de overtreders gesteld, voor de eerste reis, eene boete van 2400 francs, en acht dagen sluiting, voor de tweede reis het dubbel, en eene maand sluiting, voor de derde maal, deportatie.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 17 December. De heer Cloud, boodschapper des Konings, is, eergisteren alhier aangekomen, en heeft aan het bureau van buitenlandsche zaken depeches van het hof van Petersburg afgegeven. Hij is drie maanden afwezig geweest.

— Het onderzoek naar de bewerkers der jongste onlusten duurt nog steeds voort. Zaturdag, had er een nieuw verhoor der gevangenen plaats, waarin de bekende Preston weder eene aanspraak deed, en beschreef, hoe gerust hij zich gevoelde in zijn gevangen staat, en eene wijsgeerige vergelijking maakte tusschen zijn gerusten slaap op een bed van stroo, en de woelige sluimering van een kwaad geweten. Doch alle pogingen, om den belhamel der muitelingen, den jongen Watson, te vatten, waarmede thans alle onze papieren vervuld zijn, hebben nog geen gunstigen uitslag gehad; hoezeer de lord majoor gedurig naamlooze brieven, en zelfs brieven van Watson zelven, bekomt, die hem, op zekere voorwaarden, deszelfs uitlevering beloven, doch welke zijne lordschap echter alle als valsch beschouwt. Het schijnt, dat de opgave van den persoon van Watson niet volkomen juist is. Sommige denken, dat hij reeds naar Frankrijk ontsnapt is; anderen, dat hij zich in de nabijheid dezer hoofdstad ophoudt, onder de bescherming zijner partij, waarvan vele een eed van geheimhouding gedaan hebben, en met geestdrift voor die zaak bezield zijn. Men weet, dat er inschrijvingen ten behoeve der gevangen hoofden des oproers geopend zijn. Preston werd laatstelijk door afgevaardigden van het oost- en westeinde der stad bezocht, voor zijne diensten bedankt, en ingeval van nood, van hunne hulp verzekerd. Hij beroemt zich, 15 000 manschappen tot zijne beschikking te hebben, en zegt, dat ook Hunt ten bekwamen tijde de roepstem des volks wel zal gehoorzamen.

N E D E R L A N D E N.

BRUSSEL den 22 December. Een onzer nieuwspapieren meldt, dat eenige welgestelde inwoners van het kleine steedje Hamme, bij Termonde, twintig duizend franken voor de behoeftigen hebben bijeengebragt.

Men meldt uit Cambrai dat de Hertog van Wellington zich den 22 naar Parijs zoude begeven en in de eerste dagen van januarij terug werd gewacht.

BRUSSEL den 25 December. De graaf Alexander de Tilly, uit een aanzienlijk geslacht van Frankrijk, schrijver van een stukje, ten titel hebbende: *De terugkomst van Buonaparte*, en van eenige andere staatkundige schriften, en die sedert lang te Brussel woonde, heeft zich eergisteren met een pistoolschoot van het leven beroofd, in een rijtuig, dat hij genomen had om zich naar het hôtel de Brabant te doen brengen. Hij is een uur, nadat hij naar het St. Jans gasthuis gebragt was, overleden. Hij had, sedert eenige maanden, blijken van verstands verbijstering gegeven.

— De openbare tentoonstelling der voortbrengselen der schilder- en beeldhouwkunst trekt, bij aanhoudendheid, vele toeschouwers derwaarts. Daar is een stukje, hiertoe betrekkelijk, uitgekomen, onder den titel van Kritische aanmerkingen op de voortbrengsels van schilder- en beeldhouwkunst, te Brussel ten toon gesteld. Dit stukje schijnt door verscheiden andere dergelijke gevolgd te zullen worden.

— De heer Woets, toonkunstenaar van het Conservatorium van Frankrijk, wonende te Gent, heeft de eer gehad aan H. M. twee muzijkstukken van zijne compositie aan te bieden, zijnde Fantaisien en Variatien op de Nederlandsche nationale liederen. H. M. heeft, met hare bekende welwillenheid en goedheid, de hulde van dezen verdienstelijken kunstenaar wel willen aannemen.

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

— Daar is in Engeland een nieuw gedicht op den slag van Waterloo, door den heer O. Shaw vervaardigd, uitgekomen.

AMSTERDAM den 24 December. Men heeft alhier de aangename tijding ontvangen dat de commissarissen van Z. M. den Koning der Nederlanden, den 19den augustus l. l. het eiland Java van de Engelschen hebben overgenomen en dat van dat oogenblik af aan de Nederlandsche vlag van alle de plaatsen en forten geheeschen is.

AMSTERDAM, den 24 December. Het Sijndicaat der Nederlanden, op heden onder het voorzitterschap van Z. Exc. den Minister van Financien, alhier vergaderd, heeft de vereischte maatregelen gearresteerd, ter regtige en geregelde executie van art. 8 der wet van den 11 November 1815, houdende, dat de aflossingen der Schuldbekentenissen van het Sijndicaat zullen plaats hebben naar aanleiding van te doene maandelijksche lotingen, bij reeksen van honderd achtereen volgende nummers; en dat dus, maandelijks, een twaalfde gedeelte zal worden afgelost van het jaarlijksch losbaar Kapitaal, bepaald over het eerste jaar, zijnde, van 1 januarij tot 31 December 1817, op *drie Millioenen Guldens*. De eerste trekking, tot 2500 stuks, te zamen in Kapitaal f 250,000, of 25 reeksen van 100 nummers ieder, losbaar in januarij aanstaande, zal, in het openbaar, ten overstaan van gecommitteerden uit het Sijndicaat, geschieden in het hotel van het ministerie van Financien (gewezen St. Joris Hof) op Zaturdag den 28 dezer, des middags ten twaalf uren.

BREDA den 28 December. Mogten de Heeren Officieren der Bredasche Burgerij de schoonste belooning ontvangen, wegens het moedig gedrag, door hun en de Burgerij, tijdens het beleg der Franschen voor deze Stad, gehouden; mogen zij roem dragen op het eeremetaal hun door den besten der Koningen geschonken, en waarmede hunne borst prijkt, met reden hebben zij dan ook,

(*Vervolg op de tweede bladzyde.*)

reeds van dien tijd af aan, besloten, om onderling de verjaring van den dag der aftogt, waardoor niet alleen deze Stad werd verlost, maar ook het geheele Vaderland destijds, uit het grootste gevaar is bevrijd, met vreugde te vieren. Dit Feest heeft dan ook weder op den 23 December ll. plaats gehad. Een gulle maaltijd, waarbij alle de Burger-Officieren van dien tijd tegenwoordig waren, en waarbij de opregtste toasten aan Z. M. den Koning, aan onze Landsmoeder de Koninginne, aan den Held van Waterlo en Hoogstdeszelfs Gemalinne, aan Prins Frederik en de geheele Koninklijke Familie, werden toegebragt, heeft dien Feestdag met ware blijdschap doen ten einde loopen, en in het hart van alle de gasten die zuivere, vaderlandsliefde en ijver herlevendigd, waarop Z. M. de Koning, ook in de moeijelijkste omstandigheden, bij Breda's Burgerij nooit te vergeefsch zal rekenen.

MINISTERIE van FINANCIEN.

. De Minister van Financien brengt, bij deze, ter kennisse van alle houders van lijfrenten, ingeschreven in het grootboek der nationale schuld, dat Z. M., ten einde hun het gemak te verschaffen, om voortaan hunne renten jaarlijks in de provincie, waarin zij woonachtig zijn, te kunnen ontvangen, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 21sten november ll., la X 3, heeft gelieven te bepalen:

Dat de nationale lijfrenten voortaan, te beginnen met het jaar, hetwelk verschijnen zal, op den 31sten december aanstaande, zullen worden betaald, ten kantore van den betaalmeester der nationale schuld te Amsterdam, voor de provincie Holland, of wel op de kantoren van de provinciale betaalmeesters in de overige provincien, naar verkiezing der rentheffers.

Dat alle vroegere verschenen lijfrenten, en wel tot die over het jaar, verschenen den 31sten december 1815, ingesloten, welke tot dusverre onbetaald mogten zijn gebleven, door de rentheffers, bij de directie van het grootboek der nationale schuld te Amsterdam, zullen moeten worden gereclameerd, om aldaar op den tot dusverre gebruikelijken voet te worden afbetaald.

Dat de houders van nationale lijfrenten, om het effect van de gunstige dispositie van Z. M. te genieten, verpligt zullen zijn, vóór of uiterlijk op den laatsten januarij 1817, bij de directie van het grootboek der nationale schuld te Amsterdam, opgave te doen, in welke provincie zij de betaling hunner lijfrenten zullen verlangen.

Dat de lijfrenten, waarvan op het evengemelde tijdstip deze opgave niet zal gedaan zijn, zullen worden betaalbaar gesteld ten kantore van den betaalmeester der nationale schuld te Amsterdam.

Dat, indien, bij vervolg van tijd, de houders van nationale lijfrenten verlangen mogten de betaling van dezelve op eene andere provincie te zien overgebragt, zij daartoe bij de directie van het grootboek der nationale schuld te Amsterdam, zullen moeten aanzoek doen, vóór of uiterlijk op den laatsten november in ieder jaar.

Dat de betaling der nationale lijfrenten op de kantoren van den betaalmeester der nationale schuld en van de provinciale betaalmeesters zal geschieden, naar aanleiding van en overeenkomstig behoorlijke betaalsrollen, welke bij de directie van het grootboek der nationale schuld te Amsterdam, na den afloop van ieder jaar opgemaakt, en alvorens door de generale thesaurie betaalbaar te kunnen worden gesteld, aan de examinatie en liquidatie van de algemeene rekenkamer onderworpen zullen worden.

Dat geene betaling van nationale lijfrenten op de kantoren van den betaalmeester der nationale schuld, en van de provinciale betaalmeesters, zal kunnen geschieden, dan aan den houder van het certificaat van inschrijving, tegen intrekking van quitantie van den rentheffer, en van attestatie de vita, afgegeven na den verschijndag van het jaar waar over de betaling loopt, en dat de gedane betaling jaarlijks op het certificaat van inschrijving moet worden aangeteekend.

Dat, ten gevolge van het hier voren bepaalde, geene betaling zal kunnen geschieden van lijfrenten, welke, gedurende het jaar, waar over de betaling loopt, mogten verstorven zijn; doch dat het juiste bedragen van het daarop tot den sterfdag verschuldigde, zal gebragt moeten worden in eene nieuwe betaalsrol, welke bij de directie van het grootboek der nationale schuld te Amsterdam opgemaakt, en voorzien van de vereischte justificatoire bescheiden, alvorens te kunnen worden betaalbaar gesteld, ter algemeene Rekenkamer zal worden overgebragt, om bij dezelve te worden geëxamineerd en geliquideerd.

En, eindelijk, dat de betaling der nationale lijfrenten, jaarlijks op den 1sten october zal worden gesloten; en de posten op de betaalsrollen, welke alsdan zullen blijken onbetaald te zijn gebleven, niet dan in een volgend jaar, op nieuwe betaalsrollen zullen kunnen worden voldaan.

Wordende mitsdien alle eigenaars van lijfrenten, gevestigd op één en twee lijven, ingeschreven in het grootboek der nationale schuld te Amsterdam, opgeroopen, om, vóór of uiterlijk op den laatsten januarij 1817, aangifte te doen, in welke provincie zij de betaling hunner lijfrenten zullen verlangen, en zulks bij declaratoir, daartoe op he den gearresteerd, waarvan de noodige exemplaren bij de directie van het grootboek der nationale schuld verkrijgbaar zijn gesteld, en welke declaratoiren vervolgens door de eigenaars der lijfrenten, behoorlijk ingevuld en geteekend, vrachtvrij bij de voorsz. directie, en wel bij het bureau van rentebetaling der gezegde lijfrenten, zullen moeten worden ingediend, alwaar tot derzelver overname zal worden gevaceerd, van heden af tot op het voorsz. tijdstip van ultimo januarij 1817, van des ochtends ten negen tot des middags ten twaalf uren.

Brussel, den 19den december 1816.

SIX VAN OTERLEEK.

B E R I G T.

De aanhoudende natheid van den afgeloopen zomer heeft eene zoogenaamde galligheid onder het vee veroorzaakt, waardoor in de provincie Overijssel reeds een aantal runderen is omgekomen. De veearts VAN CLEEFF, te Vollenhoven, heeft een behoedmiddel tegen deze ziekte aan de commissie van landbouw dier provincie opgegeven, hetwelk niet alleen het gezonde vee behoedt, maar zelfs, mits bij de eerste kenteekenen der kwaal ingegeven, hetzelve geneest. Dit middel is door den gouverneur derzelve ter algemeene kennisse gebragt en den veehouders aanbevolen. Hetzelve bestaat in:

R. Pulvis radic. Tormentillae,
——— Gentianae,
——— Galangae minoris,
——— baccae juniperi,

Van ieder drie lood, die men tot eene zeer fijne poeder vermengt, in eene flesch bier kookt, en daarvan het vee des avonds een lepel vol ingeeft.

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 27 December 1816.

Het Veertel Tarwe	*f* 16 18 en	*f* —: —
——— Rogge	10: —	—: —
——— Boekwijt	10: 5	—: —
——— Haver	3: 4	—: —
Het pond Boter	—: 9	—: —
De Ton Aardappelen		
Het pond Rundvleesch	—: 4: 8	
——— Kalfschvleesch	—: 5	—: —
——— Schapenvleesch	—: 5	—: —
——— Versch Varkenvleesch	—: 4 14	
——— Gerookt idem	—: 6 8	
Het 1000 Eiken Telhout	*f* 3: 2: 8	*f* —: —
——— Doof Hout	2: 1: 8	—: —
Struiken	—: —	—: —
De 1000 pond Hooi	—: —	—: —
——— Stro	—: —	—: —

A D V E R T E N T I E N.

. Bij W. VAN BERGEN & Comp. zijn te bekomen: LIJSTEN of REGISTERS van den Personeelen Omslag over de Gemeenten.

Zij verzoeken de Heeren Burgemeesteren en Ontvangers, die dergelijke Registers verlangen, zich spoedig bij hun te adresseren, en opgegeven voor hoe vele hoofden het Register moet geschikt zijn.

. Niet in Duitschland alleen, ook hier te lande, handelt men thans in Predikants Dochters.

W. VAN BERGEN & Comp. te Breda, zijn door koop, bezitters geworden van eene lieve, frissche, welgeconstitueerde, goed opgebragte OVERIJSSELSCHE PREDIKANTS DOCHTER. Aangezien de omstandigheden, bieden zij haar den liefhebberen in drie kavelingen aan. De Prijs van het eerste Deel is *f* 3: —: — en die van het tweede ('t welk thans mede alomme verkrijgbaar is gesteld) *f* 2: 8: —.

Voor kat in de zak, gelijk het met andere Heere meisjes, wel eens gaat, is niet te vreezen. Hier voor borgt het bloed, waaruit zij gesproten is.

Het Derde en laatste Deel is ter persse en zal spoedig volgen.

. Bij W. VAN BERGEN & Comp., is van de pers gekomen en alomme verzonden:

1.° De Voortreffelijkheid van de Leer der R. K. Kerk geschetst door J. G. LE SAGE TEN BROEK, getoetst door J. J. SCHOLTEN, Predikant te Breda. Derde Druk, in gr. 8vo. à *f* 1: —: —

2.° NAREDE op het Werkje, de Voortreffelijkheid van de Leer der R. K. Kerk getoetst. Ter korte beantwoording van eenige aanmerkingen door den Schrijver van het algemeen beoordeelend verslag en anderen op hetzelve gemaakt. Uitgegeven door J. J. SCHOLTEN, Predikant te Breda. De Prijs is 8 Stuiv.

Dit Werkje is volstrekt onmisbaar voor de bezitters van het eerste Werkje van de Heeren SCHOLTEN en LE SAGE TEN BROEK.

. W. VAN BERGEN & Comp., maken bij dezen aan de Heeren Burgemeesteren in dit Arrondissement bekend, dat zij voorhanden hebben, de NIEUWE BEGROOTING-STATEN of BUDGETS, zoo als die, voor het vervolg, door Z. M. den Koning zijn vastgesteld en bepaald.

Nog zijn bij hun te bekomen: De TARIEVEN voor het Regt der Convoijen en Licenten, ingevolge de Wet

('t vervolg op de kant van deze bladz.)

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers

van den 3 October 1816; dezelve zijn op één vel Postpapier in plano gedrukt.

. Bij W. VAN BERGEN & Comp. te Breda, zijn van de pers gekomen en alomme verzonden:

I. Redekunde voor Menschen, gelijk zij zijn, of Handleiding om de Waarheid te vinden en te beminnen, van J. M. SAILER, *Hoogleeraar in de Roomsch-Katholieke Godgeleerdheid en Zedekunde te Dillingen.* Uit het Hoogduitsch vertaald door W. VAN VOLKOM, *Leeraar der Hervormde Gemeente te Breda.* Eerste Deel.

Dit werk, door eenen Roomsch-Katholieken Hoogleeraar geschreven, en eenen leeraar der Hervormde kerk vertaald, verdient, vooral in onze dagen, eene bijzondere opmerking, dewijl het den weg aanwijst, om de *waarheid*, waarover thans tusschen Roomsch en Onroomsch zoo zeer getwist wordt, te vinden en hoog te schatten, terwijl het tevens onmisbaar is voor de bezitters van's mans *leere der gelukzaligheid*, met veel toejuiching in ons land ontvangen.

Het tweede en laatste Deel ligt ter persse en zal spoedig volgen.

II. ANAKREON's Gezangen, in Nederlandsche verzmaat overgebragt, door Mr. J. H. HOEUFFT, Lid van het Koninklijk-Nederlandsch Instituut.

. Te Breda bij W. VAN BERGEN en Comp. is te bekomen: WET van den derden October 1816, over de Heffing der Regten van In- en Uitvoer, benevens het Tarief derzelve Regten, voor het Koningrijk der Nederlanden

. Bij W. VAN BERGEN & Comp., is thans voorhanden, een allerschoonst assortissement van Hoogduitsche ALMANAKKEN, voor het jaar 1817, met de kunstigste gravures voorzien, en waaraan, wat de pragt der uitgave betreft, niets te verlangen overig blijft. Nog is derzelver Magazijn thans voorzien van meest alle de Nederlandsche Almanakken, welke in de onderscheidene Couranten zijn en worden geannonceerd, waaronder uitmunten:

Almanak voor Vrouwen, ter bevordering van Huisselijk Geluk.
Minerva.
Almanak voor Verstand en Hart.
——— voor Vrouwen, door Vrouwen.
——— van Vernuft en Smaak.
Koopmans, Kantoor- en Huishoudelijke Zak Almanak.
St. Nicolaas- of Nieuwjaars-Geschenk voor de Jeugd.
Volks-Almanak voor 1817; enz. enz. enz.